

Министерство образования Республики Беларусь
Учреждение образования
«Белорусский государственный педагогический университет
имени Максима Танка»

**ПОДГОТОВКА
УЧИТЕЛЯ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ:
ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ**

*Материалы
IV Международной научно-практической конференции*

г. Минск, 27 октября 2016 года

Минск
БГПУ
2017

ДО ПРОБЛЕМИ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Бондаренко Н. Б., Ляшова Н. Н.
(Україна, Славянск)

Здоров'я дитини, його формування й підтримка на різних етапах розвитку, виховання і навчання в ДНЗ та школі є обов'язком педагога дошкільного закладу і вчителя. В даних умовах особливої актуальності набуває проблема забезпечення всебічної якісної підготовки майбутніх педагогів дошкільних закладів та вчителів початкових класів до організації діяльності навчального закладу з виховання і формування здорового способу життя, яка забезпечить гармонійний розвиток особистості кожної дитини та збереження її інтегрального здоров'я.

Пошук шляхів по збереженню здоров'я дітей розуміється нами як пошук інноваційних підходів і технологій педагогічної діяльності та обґрунтування нових можливостей у роботі з майбутніми педагогами в цьому напрямку.

Аналізуючи позиції сучасних досліджень, можна зазначити, що з'являються і з кожним днем набувають все більшого розвитку такі підходи, як: «використання здоров'язбережувальних технологій», «створення здоров'язбережувального простору», «модель здорового способу життя» тощо. Це говорить про те, що проблема організації смислового здоров'язбережувального середовища залишається актуальною, невичерпною і важливою. Про це свідчать наукові дослідження Г.Апанасенко, О.Ващенко, В.Григоренка, Г.Голобородько, В.Касаткіної, М.Куртишевої, Л.Лахнової, В.Нестеренко, Л.Попової, С.Свириденко, С.Омельченко, Н.Смирнова, Н.Шавровської та багатьох інших.

В.Григоренко зазначає, що у концепції здоров'я існує фундаментальна здатність організму до фізіологічної та психоемоційної адаптації, тобто пристосування до навколишнього середовища як відповідь на подразники, що з нього надходять [1]. С.Омельченко, досліджуючи взаємодію соціальних інститутів суспільства у формуванні здорового способу життя дітей та підлітків, зазначає, що відомий український академік, хірург М.Амосов уперше звернув увагу на те, що є необхідність у кількісному визначенні фізичного здоров'я людини. Він запропонував ввести новий медичний термін «кількість здоров'я» для позначення міри резервів організму, що складаються з біохімічних, фізіологічних та психічних підсистем. Цікавою є його думка, що «кількість здоров'я» – це межі змін зовнішніх умов, у яких ще продовжується життя, максимальна продуктивність органів при збереженні якісних меж їх функцій [2, с. 280]. М.Куртишева відмічає, що сьогодні змінилася сама екологія виховних та освітніх систем. Школи використовують технології, які є продуктами технократичного мислення. Однак треба пам'ятати, що розвиток дитини – це процес природній і спонтанний, який відрізняється своєю особливою логікою розвитку. Будь-яке прискорення строків розвитку мислительного апарату дитини – перешкода на шляху розкриття природного потенціалу його особистості, неповторної індивідуальності [3, с. 86].

Розв'язання цієї проблеми залежить від впровадження в освітні заклади різних типів здоров'язбережувальних технологій. Під здоров'язбережувальними технологіями, в загальному розумінні, слід вважати всі ті технології, використання яких в освітньому просторі йде на користь здоров'ю дітям і молоді. Науковцями О.Ващенко та С.Свириденко [4] уточнені сутності поняття «здоров'язбережувальні освітні технології», визначені критерії та показники підготовленості майбутнього педагога до використання здоров'язбережувальних технологій, виявлені рівні цієї підготовленості. Зокрема, технології виховання культури здоров'я науковці розуміють як виховання в майбутніх педагогів особистісних якостей, які сприяють збереженню та зміцненню здоров'я, формуванню уявлень про здоров'я як цінність, посиленню мотивації на ведення здорового способу життя, підвищенню відповідальності за особисте здоров'я, здоров'я ро-

дини та дітей. М. Дяченко–Богун виділяє основні етапи і педагогічні умови підготовки майбутніх учителів до реалізації здоров'язбережувальних технологій у професійній діяльності: перший етап – пропедевтичний, другий етап – аналітико-практичний, третій етап – корекційно-технологічний. На кожному із зазначених етапах розв'язуються певні педагогічні завдання, які враховують як послідовність професійної соціалізації майбутнього фахівця, так і специфічні ознаки вікового й особистісного зростання майбутнього педагога.

У дошкільних закладах чільне місце належить фізкультурно-оздоровчим технологіям, які забезпечують сприятливі умови для розвитку оптимальної організації освітнього процесу та рухового режиму. Досягненню цієї комплексної мети сприяє творче використання методики ігрового стретчингу. Ігровий стретчинг (від англ. stretching – розтягування) – оздоровча методика, що передбачає використання комплексів взаємопов'язаних ігрових ситуаційних вправ, спрямованих на розвиток гнучкості тіла, збільшення рухливості суглобів та розтягування м'язів, профілактику плоскостопості, тобто має оздоровчий вплив на весь організм дитини [5].

Відомо, що розумова діяльність учнів початкових класів передбачає напруження уваги, пам'яті і, як правило, брак рухової активності на уроці. Для зняття напруження ми пропонуємо в процесі навчання широко використовувати рухливі ігри з інтелектуальним навантаженням. Наприклад, варіанти таких ігор для першого класу з математики: «Знайди будиночок для цифри», «Знайди пару», «Чудові кульки». Щодо гри «Чудові кульки» – десяти учням роздаються кульки і вони шикуються спочатку в порядку зростання чисел, потім в зворотному порядку, потім за кольором, розміром і т.д.

Дуже важливо, щоб навчання здоровому способу життя було постійним, традиційним, послідовним і відбувалося у взаємодії усіх освітніх ланок. Проведений аналіз щодо розкриття проблеми висвітлює необхідність підготовки майбутніх педагогів до використання інноваційних здоров'язбережувальних технологій в процесі організації навчально-освітньої діяльності.

Література

1. Григоренко, В. Г. Теория мотивированных дифференциально–интегральных оптимумов педагогических факторов в физическом совершенствовании человека / В. Г. Григоренко. – М. : Фонд социальных изобретений России, 2000. – 226 с.
2. Омельченко, С. О. Взаємодія соціальних інститутів суспільства у формуванні здорового способу життя дітей та підлітків / С. О. Омельченко. – Луганськ : Альма–матер, 2007. – 352 с.
3. Куртышева, М. Как сохранить психологическое здоровье детей / М. Куртышева. – СПб. : Питер, 2005. – 252 с.
4. Ващенко, О. Здоров'язберігаючі технології: сутнісна характеристика / О. Ващенко, С. Свириденко // Здоров'язберігаючі технології у навчальному закладі. – К. : Шк. світ, 2009. – С. 5 – 12.
5. Харматова, В. Ігровий стретчинг – сучасний засіб зміцнення здоров'я / В. Харматова // Дошкільне виховання. – 2014. – № 9. – С. 28–31.